

ESITYS ESPOON VANHUSNEUVOSTOLLE

Lähetämme oheisena Vanhusneuvoston järjestökirjeen 1/ 2022 kohdan 3 mukaiset aloitteet käsiteltäväksi asianmukaisissa elimissä. Toteamme, etteivät kaikki aiemmat tekemämme esitykset tai aloitteet ole edenneet toivomallamme tavalla. Osa esityksistämme on siis pääsisällöltään entisiä mutta pidämme niiden uusimista ja toteuttamista edelleen tärkeänä

1) OMALÄÄKÄRIJÄRJESTELMÄN PALAUTTAMINEN PERUSTERVEYDENHUOLTOON

Espoossa kokeiltiin 80-luvun lopulla väestövastuiseen tiimityöhön perustuvaa omalääkärijärjestelmää (ns. Levike -hanke). Toteutus koettiin myönteiseksi ja toimintamallia siirrettiin sitten asteittain muille terveysasemille. Se sai laajempaakin julkisuutta ja osaltaan vaikutti valtakunnallisen Toimiva terveyskeskus -projektin syntymiseen vuosina 1990-1992. Sekä asiakkaat että työntekijät kokivat uuden toimintamallin myönteisenä.

90-luvun alkupuoliskon lama sekä terveydenhuollon vähenevien resurssien keskittäminen erikoissairaanhoidon ja työterveyshuoltoon vesittivät kuitenkin hyvin alkaneen kehityksen. Kuntien säästötavoitteet, uusien virkojen saamisen vaikeutuminen, täyttökiellot ym. vaikeuttivat uuden toimintamallin käyttöönottoa ja omalääkärijärjestelmästä jouduttiin asteittain luopumaan.

Nykyisin työterveyshuolto lisääntyneillä resursseillaan hoitaa työikäisten henkilöiden tavanomaisia sairauksia jotka ovat usein yksittäisiä ja lievempiä. Työterveyshuolto on myös houkutelut paremmilla eduillaan aiemmin terveyskeskuksissa työskennelleet kokeneet yleislääkärit palvelukseensa. Myös erikoissairaanhoidon tilanne on resurssien saannin kannalta pysynyt hyvänä.

Julkisen puolen terveyskeskukset ovat tämän kehityksen myötä vaarassa muuttua ongelmakeskuksiksi, jonne muut haluavat työntää potilaat ja ongelmat, jotka ovat liian hankalia tai kalliita tehokkuuden ja tuotteistuksen logiikkaa noudattavassa palvelujärjestelmässä.

Esitettyjen arvioiden mukaan yksityiset sairaanhoitovakuutukset ovat yleistymässä. Niitä ostetaan entistä enemmän etenkin lapsille, mutta myös aikuisten vakuutusten suosio on kasvanut. Tämä vahvistaa jo pitkään jatkunutta eriarvoistavaa kehitystä, jossa terveyskeskus hoitaa huono-osaisimmat ja pitkäaikaissairaant. Muut käyttävät työterveyshuoltoa tai yksityisiä palveluita, joissa vastaanotolle pääsee huomattavasti nopeammin.

Esitämme: Espoon kaupunki käynnistää kehittämishankkeen, jossa perusterveydenhuollon tilanne, resurssit ja toimintatavat arvioidaan sekä hyödynnetään lähihistorian parhaita käytäntöjä. Esitämme lisäksi kaupunki kehittämishankkeen yhteydessä käynnistää kokeilun, jossa väestövastuiseen tiimityöhön perustuvaa omalääkärijärjestelmää ryhdytään kokeilemaan alkuvaiheissaan 70 v + väestönosaan sekä moniongelmaisiin, erilaista asiantuntemusta vaativiin asiakkaisiin.

2) ELÄ- JA ASU -SENIORIKESKUKSET

Espoo on ikäpoliittisessa ohjelmassaan vuodelta 2016 päättänyt että toimiviksi osoittautuneita Elä ja Asu -seniorikeskuksia rakennetaan kaikkiin Espoon kaupunkikeskuksiin. Hankkeet eivät ole kuitenkaan edenneet alkuperäisten suunnitelmien ja päätösten mukaisesti.

Nyt SOTE uudistus on jälleen uudessa vaiheessa. Esitämme kaupungin päättävälle elimille, että seniorikeskusten aktiivinen suunnittelu käynnistettäisiin uudelleen ja erityisesti jo hankesuunnitteluvaiheeseen edenneen Matinkylän Elä ja Asu -seniorikeskuksen toteutusta kiirehdittäisiin.

3) MATINKYLÄN ENTISEN TERVEYSASEMARAKENNUKSEN TULEVAISUUS

Matinkylän entinen terveysasemarakennus on jäänyt tyhjilleen. Kaupunki ei ole ainakaan julkisuuteen esittänyt mitään suunnitelmia talon tulevasta kohtalosta. Talon iän, kunnan ja arkkitehtonisen arvon huomioon ottaen esitämme, että taloa ei missään tapauksessa pureta. Olemme jo aikaisemmin esittäneet tiloihin joissakin Suomen kunnissa toimivien vanhusneuvoloiden mukaista vanhusneuvolaa. Sosiaali- ja terveystieteiden mahdollisesti yhdistyessä tulisi palvelupisteeseen luoda sosiaalipalveluiden, neuvonnan ja ohjauksen ohella myös viihtyisiä yhteisiä tiloja, joita vanhusjärjestöjen ohella myös muut alueen järjestöt voisivat hyödyntää.

Asukaslähtöisyyttä korostavan kaupungin periaatteiden mukaisesti tilojen käytön suunnitteluun tulisi ottaa mukaan myös asukkaiden edustus.

4) RANTARAITIN TOTEUTTAMINEN NUOTTANIEMEN LÄNTISESSÄ OSASSA

Uudistamme esityksemme, että kaupunki käynnistää pikaisesti toimenpiteet, joilla Matinkylän Nuottaniemen läntisin osa saadaan rantaraitin piiriin hyväksytyin asemakaavan ja alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Esteettömyyden kannalta pidämme hanketta keskeisenä. Kaikki esitykset rantaraitista luopumisesta tai vetämisestä katuosuuden kautta ko. osuudella on torjuttava.

Espoossa 11.4.2022

Etelä-Espoon Eläkeläiset ry

Antero Krekola, puheenjohtaja

Pirjo Mitjonen, sihteeri